

kaar vender tilbage, kan ingen af os vide, hvordan Tilstanden i Verden har udviklet sig paa et saa sent Tidspunkt som 1926, men hvis der da er Pengerigelighed, vil Kommunerne ikke have mindste Vanskelighed ved at ombytte dette Laan med et andet og maaske gunstigere. Hvis derimod Forholdene i saa Henseende er vanskelige, vil der jo i selve den Omstændighed, at der er tilvejebragt en kommunal Laanekasse ved Bankernes Indskud efter Statsmagtens Opfordring og med dennes Tilskud, ligge, at man paa det Tidspunkt maa komme de Kommuner til Hjælp, som, hvis Laanene ikke kan erholdes afløste, skal have Laan, og saa vil der blive Spørgsmaal om Fornyelse af disse Laan. Imidlertid, alt dette ligger 8 Aar fremme i Tiden.

Dernæst er der talt om Statens Ydelse, og det ærede Medlem fra Nakskov (Bresemann) stillede de 600,000 Kr. om Aaret op overfor et Tal, som han angav til 1½ Mill. Kr. om Ugen. Jeg kan aldeles ikke anerkende Rigtigheden af dette Tal, men skal ikke komme nærmere ind derpaa, idet jeg kun skal henvise til, at denne Udbetaling, hvilke Korrektioner Tallet nu maatte faa, for en væsentlig Del hviler paa Forsikringstagernes eget Indskud og altsaa ikke er en Ydelse af det offentlige. Dernæst kan man aldeles ikke stille dette Beløb op i Modsætning til det andet, thi de er aldeles ikke til at sammenligne. Nej, hvad man maa undersøge, er: Hvor meget andrager Statens Tilskud til Laanets Forrentning, og hvilken Hjælp faar Kommunerne herigennem? Og da vil jeg gerne sige, at forskellige ærede Medlemmer synes at have vist meget tydeligt, at de er Kommunalpolitikere, men lidt at have forglemt, at de ogsaa er Statspolitikere, og at de her er Statspolitikere, og at det er Statens Forhold, der drøftes.

Det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) pegede, idet han gav Forslaget sin ubetingede Tilslutning, paa Kommunernes anspændte Stilling som en Grund til at komme dem til Hjælp paa den foreslaaede Maade. For mig er denne anspændte Stilling ikke den egentlige Grund, thi Statens Stilling er i Sandhed ogsaa anspændt, hvad det ærede Medlem ofte har haft Lejlighed til at fremhæve. Hvis man ser, hvordan Kommunernes Forhold har udviklet sig i disse Krigsaar, kan man egentlig ikke sige, at de har været forfærdelig vanskelige. Min Begrundelse af Forslaget er den, at Kommunerne opfor-

dres til at foretage noget, som de ud fra deres eget kommunale Synspunkt, naar de kun ser paa Kommunens egen Tarv, vilde have Aarsag til at opsætte... (N. Neergaard: Ja, det nævnedes jeg ogsaa)... ja, fuldkommen rigtigt, her er vi ganske enige, men jeg vilde fremhæve, at der tillige gør sig et andet Hensyn gældende, nemlig det samlede Samfunds Hensyn, som paakalder hver enkelt Kommunes Villie til at se bort fra det snævre Kommunensynspunkt og anlægge det hele Samfundssynspunkt, og deri — langt mere end i Kommunernes anspændte Stilling — ligger den egentlige Grund til at medvirke til, at de Foretagender, der her er Tale om, sættes i Gang.

Det forekommer mig i øvrigt, at det Tilskud, her ydes, vanskeligt kan betegnes som ringe. Det er opgivet, at Staten vil komme til at yde 600,000 Kr. aarlig til Forrentningen. Den samlede Forrentning af Beløbet andrager 5 pCt. af 30 Mill. Kr. Hvis der laanes ud over de 30 Mill. Kr. udenfor Laanekassen, vil ogsaa Statens Tilskud forøges, men lad os nu blive ved, at det drejer sig om 30 Mill. Kr. i alt. Saa vil Kommunernes 5 pCt.s Forrentning andrage 1,5 Mill. Kr. om Aaret i disse 8 Aar. De vil tillige lide et Kurstab paa 2 pCt. og skal udrede det ganske lille Bidrag til Administration af Laanekassen, i hvis eventuelle Overskud de for øvrigt vil faa Andel, hvis Administrationsudgifterne mere end dækkes. Altsaa, i alt væsentligt skal Kommunerne yde 1,5 Mill. Kr. til Forrentning af disse Laan, og det er regnet ud, at Statens Tilskud hertil er 600,000 Kr.; der bliver altsaa tilbage for Kommunerne en aarlig Udgift af 900,000 Kr., svarende til 3 pCt. af 30 Mill. Kr. Kommunerne maa da erkende, at de i de førstkommende 8 Aar faktisk gennemsnitlig — for der er jo en Forskel, efter som de optager Laanene til de forskellige Formaal, som er nævnte i §§ 2' og 3 — vil have disse Laan til en Rente af 3 pCt., og da forekommer det mig rigtig nok, man maa sige, at Kommunerne, som dog faar Udbyttet af det Arbejde, der sker, og har Fordelen af, at Arbejdet gøres, og den Værdi, Arbejdet repræsenterer ogsaa fremtidig, betaler forholdsvis lidt i Sammenligning med Staten, der giver Tilskud paa gennemsnitlig 2 pCt. til Forrentningen. Jeg maa derfor hævde, at dette Lovforslag er et rimeligt Udtryk for, hvad Staten, naar Forholdene skal ordnes paa denne Maade, bør yde, og jeg